

● خانواده‌های سلطان آبادی نمک گیر معدنشان هستند

معدنچی‌های معدن نمک، اسم تکه بلورهای خالص نمک را گذاشته‌اند «دل نمک». دل نمک‌ها مثل شیشه شفاف هستند و می‌شود تصویر آن طرفشان را دید.

چیزی که دل نمک‌ها را خواستنی‌تر می‌کند این است که آن‌ها همیشه شکل مکعب دارند. رگه‌های دل نمک با انفجار تکه‌تکه می‌شوند.

تکه‌های بزرگ دل نمک که می‌شکند، انبوهی از مکعب‌های ریز و درشت درست می‌کند که هر کدامشان طول و عرض متفاوتی دارند اما همه‌شان انگار تراشیده شده باشند، لبه‌های صاف هندسی دارند.

علی‌رضا دل نمک‌ها را دوست دارد. دیدن دل نمک دلخوشی کوچکی است که اینجا در دل تونل تاریک معدن نمک می‌تواند رخ نشان بدهد.

این البته همه دلخوشی‌ای نیست که معدن کاران نمک با آن روبه‌رو می‌شوند. معدن‌های نمک، معدن‌های زنده هستند.

آبی که با بارش‌های فصلی، روی کوه می‌بارد، آرام آرام وارد گنبد نمکی می‌شود و نمک آن را در خودش حل می‌کند. حل شدن نمک در آب، راهی باز می‌کند تا آب‌ها بیشتر و بیشتر در دل گنبد نمکی فرو بروند. این آب‌های شور سرانجام از سقف تونلی یادواره‌های آن بیرون می‌تراوند.

در سرتاسر بهار به خصوص اگر مثل امسال بارندگی فراوان باشد، آب از همه جای تونل‌ها شُرّه می‌کند. شره‌های آب، آرام آرام انبوهی از چکیده‌ها و چکنده‌های نمکی را می‌سازند. در دل تونل‌های معدن هر جا را که نگاه می‌کنی، قندیل‌های نمک آویزان هستند. گِپه‌های گل کلمی نمک را هم می‌شود جا به جا در تونل‌ها دید.

علی‌رضا گاهی این قندیل‌ها و گِپه‌ها را می‌کند و با خودش به خانه می‌برد. خانه‌او، پر است از این مجسمه‌های کوچک و بزرگ نمکی.

او گاهی هم کیسه‌ای از سنگ نمک‌های خرد شده را با خودش می‌آورد. بلغور نمک جان می‌دهد برای پختن پلو.

همسرش برنج که می‌خیساند، یک مشت از خرده‌های سنگ نمک را می‌ریزد در آب، تا آب برنج شور بشود با نمک معدن. خانواده‌های سلطان آبادی روزگار دور و درازی است که نمک گیر معدنشان هستند.

کردن در این فضا عادت کرده است. می‌گوید: «ماه به ماه، آفتاب را درست و حسابی نمی‌بینیم».

● معدن، هزار و یک تونل متروکه دارد که برای گردشگرها دیدنی است

چند سالی است که پای گروه‌های گردشگری هم به معدن‌های نمک باز شده است. گردشگرهای فراوانی در فصل‌های مناسب سال، یعنی وقتی که تونل‌های معدن، آب‌ریزش کمتری داشته باشند، به معدن نمک سلطان آباد می‌آیند. اهالی معدن هم از این وضعیت استقبال می‌کنند. معدن هزار و یک تونل متروکه دارد که می‌تواند برای گردشگرها دیدنی باشد.

کار گرداندن گردشگرها در پیچ و خم معدن، بیشتر با سرکارگر است؛ اما علی‌رضا ترخی هم همه سوراخ سنبه‌های معدن را بلد است و خوب می‌داند کجا‌های معدن گردشگران را مبهوت می‌کند. یکی از آن جاها، دهلیز بزرگی است که سقف آن حدود ۱۰ متر بلندی دارد. در دل این سقف بلند، یک حفره بزرگ قرار دارد که پهنای آن به ۲۰ متر هم می‌رسد. این حفره از همان حفره‌هایی است که کوه‌برها درست کرده‌اند تا تهویه در تونل‌ها بهتر انجام شود. از درون این حفره، نمایی از تونل بالا را می‌شود دید که از قضا سقف آن هم سوراخ است. سوراخ سقف بالایی هم حفره پت و پهنی است که به بالای گنبد نمکی می‌رسد و از بخش‌هایی از آن نور کم‌رنگ بیرون را می‌شود دید. در این دهلیز، نمای خیره‌کننده‌ای از عظمت کار معدنچی‌های معدن نمک سلطان آباد را می‌شود دید که چطور کوه را لایه به لایه تراشیده‌اند و در هر تراش به سمتی رفته‌اند.

یکی دیگر از منظره‌هایی که علی‌رضا ترخی نشان می‌دهد، انتهای یکی از تونل‌هاست. با بارش‌های بهار، آب در حفره انتهایی تونل جمع شده است. آب شفاف را که، انعکاسی از منظره روبه‌رو را در خود دارد. منظره‌ای که در نگاه اول، دو تونل روی هم به نظر می‌رسد، اما با پرتاب یک سنگ ریزه، نمای یکی از تونل‌ها موج برمی‌دارد و تازه آن وقت است که بیننده می‌فهمد، آنچه می‌دیده انعکاس حفره ورودی یکی از تونل‌ها در آب بوده است.

دریاچه آرام انتهایی تونل و منظره انعکاسی آن، یکی از جاذبه‌های دیدنی معدن نمک سلطان آباد است.

معدنچی‌های معدن نمک، اسم تکه بلورهای خالص نمک را گذاشته‌اند «دل نمک».

دل نمک‌ها مثل شیشه شفاف هستند و می‌شود تصویر آن طرفشان را دید

سنگ نمک هم در مواد غذایی کاربرد دارد و هم در صنعت

علی‌رضا ترخی با ابزار مخصوص محل آتشیاری را معلوم می‌کند

معدن کارها بیشتر روز را در تونل‌های تاریک معدن می‌گذرانند
تونل‌های دور و دراز دست‌کند، معدن‌ها را شکل داده‌اند